

DANMARK-KINA.COM

DanmarkKina

NR.

118

2022

FØLG OS PÅ FACEBOOK/DANMARK-KINA

EN SKATKISTE AF EVENTYRLIGE TILFÆLDIGHEDER

Da jeg var 16 år og gik i 1. g på Nørresundby Gymnasium, vandt jeg et stipendium, så jeg kunne tage min studentereksamen på United World College Atlantic (UWCA), en international skole i Wales, hvis formål er at fremme international forståelse.

Konceptet er, at hvordan kan der være fred i verden, hvis forskellige nationaliteter ikke forstår hinanden, og hvordan kan de forstå hinanden, hvis de ikke kender hinanden? Så Kurt Hahn, Lord Mountbatten og andre visionære hoveder fandt på at lave en kostskole, hvor unge fra hele verden skulle bo og læse sammen i to år og på den måde lære hinanden at kende og få forståelse for hinandens kulturer. I Danmark er kronprins Frederik nu om dage protektor for United World College.

Jeg drog til Wales via Esbjerg-Harwich-færgen, og så med tog. På Victoria Station i London syntes jeg, som den verdensborger jeg nu var blevet, at det ville

være passende at købe en avis for at orientere mig om, hvad der skete ude i den store verden, inden jeg ankom til UWCA.

Men hvilken avis skulle jeg købe? *The Times* lød kedelig, *The Guardian* ligeså, men så fik jeg øje på *The News of the World*. Det var jo lige det, jeg havde brug for! Så den købte jeg, steg om bord på toget, fandt min kupe, tog stolt min avis frem for at imponere mine medrejsende og læse mig til dannelse.

Jeg fandt hurtigt ud af, at jeg havde ramt ved siden af skiven. *The News of the World* viste sig at være et kryds mellem Ekstra Bladet og Ugens Rapport, så avisen blev hurtigt pakket væk igen, og jeg ankom til UWCA som den naive blåøjede landsbydreng, jeg nu var.

Men man skal jo ikke lade sig slå ud, så da jeg skulle vælge mine fag, besluttede jeg mig for at læse noget, som jeg ikke kunne læse i Danmark. Jeg lod fingeren løbe ned over listen: A ... B ... C ... Chinese Studies! "Kina Studier?!

Lyder spændende! Jeg ved intet om Kina, så det prøver jeg".

Nogle gange tænker jeg på, at jeg ville have fået et helt andet liv, hvis det havde været muligt at læse "Arabic Studies"; så ville fingeren have stoppet ved A, og jeg ville have valgt det. Men måske har det også noget med genetik at gøre? Det vender jeg tilbage til.

Kina Studier blev det. Vi lærte om kinesisk kultur, filosofi og historie fra oldtiden frem til enden på kejsertiden med Qing-dynastiet i 1912. Det er et sjældent privilegium at have en undervisningstime, hvor alt er nyt. Men sådan var det for mig i lang tid. Og sikke en fantastisk og veldokumenteret historie, Kina havde. Jeg sugede det til mig og skrev mit *Extended Essay* om celadon-porcelæn i det sydlige Song-dynasti.

Og jeg blev venner med de kinesere, der var på skolen. De fleste var fra Hongkong og Taiwan eller ABC (American Born Chinese). Kun én var fra fastlands-Kina. Yang Boning

Robåden vi roede over Atlanten i.
Bemærk de velvalgte
hovedbeklædninger.

jing 25. maj 1989, under militær undtagelsestilstand, og det var kun mig, der stod af flyet. Alle andre fløj videre, men når man er ung, kan militær undtagelsestilstand godt lyde mere spændende end farligt.

Boning mødte mig i lufthavnen, og idet hans far var ansat på Peking Universitet, var det blevet kringlet sådan, at jeg kunne bo i universitetets foreign students building. Kina var helt sikkert ikke et i-land, så jeg fornemmede, at her kunne det være spændende at være.

Christian er klatret op på Monumentet for folkets helte på Tiananmen-pladsen 2. juni 1989. Han bad en fotograf fra CNN om at tage billedet

lignede en stereotyp på en kinesisk kommunist: Mager, og iført kinasko, gik han rundt med sit blikkrus i hånden. Han var ikke let at komme tæt på, men gennem min interesse for Kinas historie og filosofi blev vi venner.

Boning var meget lidt vestlig i forhold til de andre kinesere på skolen, og det slog mig, at det egentlig var for galt, at der kun var 1 fastlandskineser på skolen, Kinas indbyggertal taget i betragtning, men der manglede stipendier til dem. Kina var stadig et fattigt land tilbage i 80'erne. Indtil 1986 var de nordiske landes samlede økonomi større end Kinas. Nu er vi ca. 10 %.

Da jeg blev student, var jeg sikker på, at jeg ville læse business studies kombineret med enten kinesisk eller japansk, så jeg tjente penge og rejste til Asien for at opleve Kina og Japan. Japan var allerede et sat land. Et i-land. Ikke meget eventyr der.

Så videre til Kina, hvor jeg ankom til Bei-

Måske lidt for spændende, da jeg et par dage efter 4. juni var i kampvognsild, men jeg rejste fra Kina overbevist om, at jeg skulle læse kinesisk og business studies. Det gjorde jeg på Durham Universitet i England, da jeg ikke kunne komme ind på kinesisk ved hverken Aarhus eller Københavns Universitet, idet min *International Baccalaureate* (IB) ikke var særligt anerkendt i Danmark.

Efterfølgende fik jeg Anne Wedell-Weddellsborg fra Aarhus Universitet til at bedømme min uddannelse, for danske arbejdsgivere kunne ikke forstå, hvad det var for en uddannelse, jeg havde taget. Hun skrev: "Som helhed ligger den engelske BA Honours fra Durham Universitet snarere på linje med en dansk kandidatgrad", en anerkendelse, jeg var meget glad for.

Sun Haibin til venstre.
Vi besøger bådebyggere i Sydkina.

Jeg fik arbejde ved ØK i Beijing, og det tog ikke lang tid at se, at det er svært for kinesere og vesterlændinge at arbejde sammen. Med min internationale forståelses-hat på tænkte jeg, at det måtte der gøres noget ved, og da jeg i 2001 var flyttet til Hongkong for at arbejde som konsulent, hørte jeg tilfældigt om en kaproning over Atlanterhavet, som blev kaldt verdens hårdeste rotur. 1 båd, roet af 2 personer, 3 tusinde sømil over Atlanterhavet.

"What's not to like?", tænkte jeg og meldte mig til, uden at tænke nærmere over, at jeg aldrig havde roet. Det passer nu ikke helt. Da jeg var otte år, havde jeg prøvet at ro en jolle på Roskilde Fjord, så ...

Og så slog det mig, at her var muligheden for at sætte fokus på dansk-kinesisk forståelse. Jeg ville ro med en fastlandskineser for at vise, at selvfølgelig kan vi danskere og kinesere samarbejde, selv under de mest ekstreme forhold, bare vi er villige til at stole på hinanden og har en fælles vision. Altså et joint venture, hvor det værste, der kunne ske, ikke var en konkurs, men at vi ikke kom tilbage fra havet. På det tidspunkt var der mindre end 100 personer, som havde roet over et ocean, og fem havde mistet livet.

Derefter besluttede jeg, at robåden skulle bygges i Kina, for det var der heller ingen, der ville tro på var muligt. Kina var på det tidspunkt endnu ikke kendt for kvalitetsprodukter, og en solid robåd er rimelig vigtig, når man skal være ude på havet i flere måneder.

Og til allersidst blev jeg enig med mig selv om, at jeg ville bruge roturen til at rejse stipendier til at sende flere fastlandskinesere til UWCA, for der var på det tidspunkt ingen i Kina, som lavede sport for at hjælpe andre. Man gjorde det for at tjene penge til sig selv, så at rejse penge til stipendier til andre ville blive en enorm udfordring, men også samtidig bibringe kineserne en ny synsvinkel på, hvad der var muligt.

Så et projekt med mange gode værdier, men også lidt op ad bakke, og i lang tid syntes folk, at jeg var idiot eller fantast, måske begge dele, men i hvert fald én, der havde brug for lægehjælp. Efter et stykke tid begyndte folk nu at se anderledes på projektet. Jeg blev stadig betragtet som værende en særting, men folk kunne også se, at jeg virkelig ville gøre det, og lidt efter lidt begyndte folk at tilbyde deres hjælp, hvilket var fantastisk.

“ Og så slog det mig, at her var muligheden for at sætte fokus på dansk-kinesisk forståelse. Jeg ville ro med en fastlandskineser for at vise, at selvfølgelig kan vi danskere og kinesere samarbejde, selv under de mest ekstreme forhold, bare vi er villige til at stole på hinanden og har en fælles vision.

Det sværeste var at finde en fastlandskineser til at ro med, men det gik, og Sun Haibin og jeg er gode venner den dag i dag. Når man har brugt 56 dage i en robåd på størrelse med et stort spisebord og roet 5000 km over et ocean sammen, så er man enten venner for livet, eller også skal man aldrig se hinanden igen. Det var vigtigt for os, at vi forblev venner, for ellers ville vores projekt have fejlet.

Vi solgte vores kinesiske robåd, og den har siden været fire gange mere over Atlanten, samt to gange over Stillehavet, fra Californien til Hawaii, så på trods af hvad folk tænkte, har den vist sig at være af super kvalitet. (Det er faktisk gennem bygningen af vores båd, at Kina fik kompetencen til at blive verdens største skibsbygningsnation.

Xu Fu stævner ud over havet med 3000 børn. Historien går på, at han skal lave en byttehandel med guderne for at få udødelighedseliksiren med tilbage til Den Første Kejser.

Bare check statistikken. Den kinesiske skibsbygningsindustri tager fart efter 2001 ...).

Vi rejste USD 91.000 i stipendier og sendte to fastlandskinesere til UWCA, og så blev jeg første dansker til at ro et ocean, og Sun

Yantu Project”, blev vi begge gift og fik børn, men nu er børnene ved at være så store, at vi kan overveje at tage på eventyr igen og derigennem fortsætte med at slå et slag for dansk-kinesisk samarbejde og forståelse.

Tilbage i 2001, mens jeg forberedte mig på at ro over Atlanten, faldt jeg tilfældigt over en bog *The China Quest – A Pacific Quest by Bamboo Raft*, skrevet af den irske eventyrer Tim Severin. Det er en fortælling om, hvordan Tim, på Thor Heyerdahl-manér, forsøgte at genskabe et muligt togt fra Kina til Amerika i 210 f.v.t, som er beskrevet i Sima Qians *Historiske optegnelser*.

Den Første Kejser, ham med terrakotta-krigerne i Xi’an, sendte efter sigende Xu Fu, en paladseunuk, ud for at hente eliksiren til at give evigt liv hos guderne i havet øst på. En meget spændende bog, der vakte min interesse for, om kineserne, ligesom vikingerne, kunne have besøgt Amerika inden Columbus.

Det har jeg så gået og syslet med on and off siden da, og i de seneste fem år har jeg arbejdet dedikeret med det. Der er templer helliget Xu Fu på Jeju-øen syd for Korea og op ad den japanske Stillehavskyst, helt op til Hokkaido-øen (tidligere kendt som Yesso), som først blev en officiel del af Japan i 1947.

Så i 2021, for at fejre at det var 20 år siden, vi havde roet over Atlanterhavet, planlagde de to nu midaldrende mænd, Sun Haibin og undertegnede, at ro fra Kina via Korea til Japan for at besøge Xu Fus templer og forhåbentlig finde eliksiren til det evige liv.

Men corona kom i vejen, og Kina er stadig lukket, så planen blev ændret til, at Sun Haibin skulle komme til Danmark nu til sommer 2022 for at **Ro Danmark Rundt i Robåd for et Renere Hav**. Et meget fint projekt med

Haibin blev både den første kineser og den første asiat. Han blev også nomineret til Årets Sportsmand i Kina, hvilket var stort, da det normalt kun sker for professionelle atleter.

Formanden for det kinesiske yachtforbund, Li Quanhai, skev i forordet til vores kinesiske bog, der blev udgivet af Shanghai People’s Publishing i 2003:

“This was a case of perfect cooperation between China and the West ... At the same time, for China’s non-government maritime activities, it was a successful experience of opening up our door and stepping into the world. As a result of having participated in this project, we will now strongly support this type of international maritime cooperation going forward”.

Efter roturen, der blev kendt som “The

bred folkelig opbakning, som starter 27. juni fra grænsesten nr. 242 ved Rudbøl Sø og slutter 31. juli ved grænsesten nr. 1 i Kollund.

Desværre har coronaen igen spændt ben for vores projekt. Pga. Kinas 'Zero Covid'-politik kan Sun Haibin ikke få udrejsetilladelse til at komme til Danmark, så jeg må desværre ro med en anden makker, hvor jeg har fundet Lars Gabe.

Men under alle omstændigheder er projektet en vigtig forberedelsestur til Kina – Korea – Japan-roturen, som vi forhåbentlig får tilladelse til at lave i 2023. Kina er ikke åbent for lystsejllads, og det kræver derfor speciel tilladelse at få lov til at forlade Kina i et lystfartøj.

Når vi har fundet det nordligste Xu Fu-tempel i Japan, skifter vi historisk kilde for at komme videre. I Liang-dynastiets officielle historiebog er der en fortælling fra år 499, hvor en buddistisk munk, Hui Shen, kommer

til hoffet fra landet Fusang, som ligger ca. 10.000 km øst for Japan. Og det kunne jo tyde på, at det er Amerika.

Den historie og teori blev først fremført af den franske orientalist Joseph de Guignes i 1761 og var bredt accepteret indtil 1831, hvor den kendte tyske orientalist, Julius Klaproth, på et meget spinkelt videnskabeligt grundlag men med megen politisk opbakning, latterliggjorde ideen. Dog blev der så sent som i 1921 udgivet en historiebog i Californien, hvor det første kapitel var "Da kineserne besøgte Californien i oldtiden".

På samme tid som Klaproth latterliggjorde ideen, fremførte danske C.N. Rafn en ny teori om, hvem der kunne have været i Amerika inden Columbus: vikingerne! Det var noget, de vestlige imperialistiske magter bedre kunne acceptere, og fokus blev flyttet fra kineserne over på vikingerne.

Meget interessant er beskrivelsen af,

hvordan man kommer til vikingernes Vinland og kinesernes Fusang meget ens. I begge historier skal man igennem to andre lande for at nå frem, og begge historier nævner også et endnu fjernere fantasiland.

Ifølge vikingesagaer sejler man fra Grønland til Helluland og Marksland for at nå til Vinlandet. Det fjerne land er Uniped land. I Liang-dynastiets fortælling rejser man fra Japan til Landet med de Tatoverede Kroppe og Det Store Han for at nå til Fusang. Det fjerne fantasiagtige land er Kvindernes land (men de er ikke kvinder, som vi kender dem flest).

Akademikere anså i lang tid vikingernes togter til Vinlandet for at være en god historie uden hold i virkeligheden, men i 1960 besluttede det norske ægtepar Helge og Anne Stine Ingstad sig for at bruge de islandske sager som en rejsebeskrivelse og sejlede fra Grønland for at se, om de kunne finde spor efter vikingerne i Amerika.

Det lykkedes, da de gik i land i L'Anse aux Meadows i New Foundland, hvor de fandt arkæologiske beviser, som lokale havde tænkt var gamle indianerefterladenskaber, og med ét blev vikingernes mulige togter til Amerika et historisk faktum. Det er ikke første gang, at amatører har fundet steder, som akademikere ellers har afskrevet som værende fantasi: I 1872 fandt Heinrich Schliemann Troja ved at bruge Homers digt *Iliaden* som rejsebeskrivelse.

Der er indtil videre ingen, der har brugt Hui Shens beskrivelse af ruten til Fusang som en rejsebeskrivelse, og det er det, jeg agter at gøre over de næste 3-5 år. Tænk, hvis det lykkes at bevise, at kineserne, ligesom vikingerne, har besøgt Amerika inden Columbus! Det ville være stort, men hvis det ikke lykkes, vil det stadig have været et fantastisk eventyr til en del af verden, som vi ikke kender meget til.

De Tatoverede Kroppes land bør ligge i Sibirien, vest for Bering Strædet, og Det Store Han i Alaska. Herefter har tidligere akademikere tvunget ruten syd på ned til Mellemamerika, for det er der, man har fundet flest ligheder mellem oldtidseffekter der og i Kina, hvis man er tilhænger af en spredningstankgang. Den har dog indtil videre tabt til en isolationstankgang.

Men tager man den beskrevne kompasretning fra Hui Shens fortælling som udgangspunkt, så ligger Fusang øst for Det Store Han, ikke syd, hvilket gør, at man bør lede efter Fusang i New Foundland eller Grøn-

Ludvig XV's kartograf Philippe Buache publicerede i 1753 et kort, hvor Fou-sang des Chinois ligger nord for Californien.

Christian i robåden til Danmark Rundt i Robåd for et Renere Hav.

land! Så der er en helt fantastisk mulighed for at sammensmede kinesernes og vikinger-nes pre-columbiske rejser til Amerika.

Jeg nævnte ovenfor, at jeg er genetisk belastet med Kina. Det vidste jeg ikke, inden jeg begyndte at læse Kinastudier på UWCA, men efterfølgende fortalte min mor mig, at min morfar havde sejlet med Prins Valdemar og Valkyrien til Kina i 1899. Jeg har fundet avis-artikler om deres ophold i Shanghai i avisen *The North China Herald* og på det gamle Je-

Pierre Paul Ferdinand Mourier, Danmarks første sinolog.

suitbibliotek i Shanghai, men det er en anden historie.

Hun fortalte mig også, at min tiptiptip-tipoldefar, Pierre Paul Ferdinand Mourier var udstationeret i Macao fra 1770-1785. Det var nok derfor, at vi oppe på loftet i mit barndomshjem havde et sværd lavet af gamle kinesiske mønter, som jeg fægtede med som dreng, indtil det gik i stykker. Ærgerligt, for min mor fik efterfølgende lavet øringer af et par af mønterne og måtte stå skoleret i tolden, engang hun rejste hjem fra Kina og havde dem på. Det tog hende et godt stykke tid at overbevise tolderne om, at hun ikke var ved at smugle antikviteter ud af Kina, men at mønterne faktisk var arvestykker.

Både Knud Lundbæk og Benjamin Asmussen har skrevet akademiske afhandlinger om Pierre, som regnes for Danmarks første sinolog. Jeg er også begyndt at forske i Pierre, som er en virkelig spændende person, og nede på et bibliotek i Paris har jeg fundet 19 personlige breve fra Pierre til Klapproth, den førnævnte orientalist, der latterliggjorde Fusang-teorien.

Faktisk hjalp Pierre Klapproth med at lære kinesisk, så uden Pierre var Klapproth måske aldrig blevet så dygtig til kinesisk, at han kunne latterliggøre Joseph de Guignes teori,

og det ville stadig være alment accepteret, at kineserne besøgte Amerika inden Columbus?

Hvem ved, men nogle gange kan det godt føles som om, at det er mere end en tilfældighed, at jeg ender med at lave eventyr om og forske i mulige kinesiske rejser til Amerika inden Columbus.

Christian Havrehed, sinolog og eventyrer.
Han har boet 20 år i Kina, hvor han har arbejdet som konsulent og i direktørstillinger.

Man kan følge Christians danske projekter:
yantu.com/row-round-denmark-for-clean-seas/

Christians projekt med udforskning af sejlads mellem Kina og Nordamerika findes her:
yantu.com/retracing-chinese-visits-to-america-pre-columbus/